

Lei 7/1983, do 22 de xuño, de réxime das fundacións de interés galego

Tramitación parlamentaria:

Proxecto de lei, BOPG núm. 63, do 8.2.1983.

Emendas, BOPG núm. 80, do 28.3.1983.

Informe da Ponencia, BOPG núm. 104, do 27.5.1983.

Dictame da Comisión, BOPG núm. 121, do 18.6.1983.

Mantemento de emendas e votos particulares, BOPG núm. 121, do 18.6.1983.

Debate e aprobación polo Pleno, DSPG núm. 42, do 22.6.1983.

Publicación:

Boletín Oficial do Parlamento de Galicia núm. 131, do 2.7.1983.

Diario Oficial de Galicia núm. 89, do 20.7.1983.

Boletín Oficial del Estado núm. 13, do 15.1.1985.

Lei 7/1983, do 22 de xuño, de réxime das fundacións de interés galego

Pola Lei 11/1991 foron modificados os artigos 1, 8.1, 13, 14, 19, 21 e 22.f).

Pola mesma lei engadíronselle as disposicións adicionais terceira e cuarta a esta lei.

Pola Lei 3/2002, engadíuselle un novo punto 3 ao artigo 21.

Esta Lei foi derrogada pola lei 12/2006, de fundacións de interese galego.

O Estatuto de Galicia sinala no seu artigo 27 como da competencia exclusiva da Comunidade Autónoma «o réxime das Fundacións de interés galego». O precepto atributivo da competencia arrédase, no seu enunciado, doutros equivalentes que foron recollidos polos diversos Estatutos de Autonomía. Así, nos correspondentes ó País Vasco, Cataluña e Andalucía, a competencia de cada Comunidade Autónoma exténdese sobre aquelas Fundacións «que desenvolvan principalmente as súas funcións» no seu territorio. Claramente se aprecia, pois, que a competencia atribuída a Galicia é máis ampla pois inclúe a formulación do réxime das Fundacións de interés galego. Isto permite realizar un replantexamento profundo da institución fundacional, do que está extraordinariamente necesitada, ó menos para Galicia, tal e como tamén se fixo recentemente en Cataluña.

En efecto, o réxime fundacional, no Dereito positivo español, está composto dun conxunto non homoxéneo de normas promulgadas en épocas diversas, normas que

esencialmente se diferencian entre si porque cada unha delas vén encarna-lo espírito do momento no que se promulgan: a problemática singular de cada época, desde 1849 en diante, as concretas preocupacións que están no ambiente en que a norma se forxa, quedarán reflexadas no articulado da disposición que se dicta. E todo isto, presidido sempre por un espírito restrictivo que non abandona ó réxime fundacional desde as primeiras regulacións ó fío do fenómeno desvinculador e desamortizador do pasado século. De aí o contraste notable entre a evolución da institución no Dereito comparado e no español.

A presente Lei non se desentende da conveniencia de contemplar-la Fundación como unha institución xurídica, os requisitos e límites da cal deberán de formularse con rigor; pero, sen prexuício disto, engade esixencias elementais de claridade e flexibilidade no que concerne á constitución e funcionamento das Fundacións. No tocante á constitución, proporciónanse as canles necesarias á vontade do fundador, tanto no que se

refire estrictamente á súa expresión coma no que atinxe á dotación patrimonial e á formulación dos Estatutos.

En canto ó funcionamento da Fundación, hanse destaca-los preceptos relativos á dinámica do patrimonio fundacional e á documentación da xestión financeira. Nos primeiros, e sen prexuício das cautelas que poida adopta-lo Protectorado, instrumentábase un sistema máis dinámico e actual có que veu presidindo o ordenamento do Estado. E, no referente á xestión contable, a regra fundamental é que esta débese adaptar ás dimensións e características de cada Fundación. En último término, a composición e atribucións do órgano ou órganos de goberno, deséñanse sobre a base do respecto, ante todo, á vontade do fundador, sen prexuício de establece-los deberes e responsabilidades dos patróns.

O novo Corpo legal céntrase cunha ordenación da función do Protectorado, a cargo da Xunta. Frente ós innecesarios e profundos controis que estipula a lexislación estatal, vólvese aquí ó fundamento orixinal desta fundación administrativa, cifrado tanto na garantía do cumprimento da vontade do fundador canto na salvagarda dos concretos intereses xerais, a consecución dos cales se propuxo cada Fundación.

Polas devanditas razóns, o Parlamento de Galicia aprobou e eu, de conformidade co artigo 13.2 do

Estatuto de Galicia e co artigo 24 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e do seu Presidente, promulgo, en nome de El-Rei, a Lei de réxime das Fundacións de interés galego.

Título preliminar

Artigo 1

1. A presente Lei será de aplicación ás Fundacións constituídas polas persoas naturais ou xurídicas que destinen e afecten un patrimonio á realización, sen ánimo de lucro, de fins xerais de interés galego e desenvolvan as súas funcións en Galicia en beneficio de persoas non determinadas individualmente.

2. A Xunta de Galicia asumirá a función de Protectorado das Fundacións referidas no apartado anterior, exercendo as facultades que garanticen o cumprimento da vontade dos fundadores e as que, a tales efectos, establece esta Lei.

3. A Xunta de Galicia, dispensará, igualmente, a protección conveniente, nos términos da presente Lei, ás Fundacións que teñan por obxecto a consecución de intereses galegos e que están domiciliadas fóra da Comunidade Autónoma. O fundador poderá encomendar á Xunta a Fundación, confiándolle tarefas de vixilancia e salvagarda da súa vontade.⁽¹⁾

(1) Reprodúcese a versión orixinaria. O artigo 1 foi modificado polo artigo primeiro da Lei 11/1991.

Título I Constitución

Artigo 2

1. Calquera persoa natural ou xurídica pode constituír Fundacións de interés galego, que se aterán ás prescricións da presente Lei.

2. A finalidade da Fundación debe ser lícita e duradeira, servir ó interés xeral de Galicia e beneficiar a persoas non individualmente determinadas.

Artigo 3

1. A vontade fundacional pódese manifestar en calquera forma susceptible de producir efectos xurídicos.

2. As Fundacións pódense constituír por actos *inter vivos* ou *mortis causa*.

Artigo 4

1. A constitución por actos *inter vivos* deberase facer mediante escritura pública na que constará a carta fundacional.

2. No acto fundacional *mortis causa*, o fundador pode outorgar, por si mesmo, a carta fundacional, ou designar outras persoas para o seu outorgamento, as cales deberán pedi-la súa inscrición no Rexistro cumprindo os requisitos establecidos na presente Lei.

Artigo 5

A escritura pública da carta fundacional comprenderá, sen

perxuicio de todas aquelas condicións lícitas que os fundadores establezan, os seguintes extremos:

a) As circunstancias que acrediten a personalidade dos fundadores, sexan persoas naturais ou xurídicas, e determinen a súa capacidade para constituíren unha Fundación.

b) A vontade de constituír unha Fundación de interés galego conforme ós preceptos desta Lei.

c) Os Estatutos que regularán o funcionamento da Fundación con arreglo ás disposicións do artigo 6.

d) A dotación inicial da Fundación, coa descrición e a natureza dos bens e os dereitos que a integran, a súa pertenza e as súas cargas e o título de aportación.

e) A designación das persoas naturais ou xurídicas que deban constituí-lo órgano de goberno inicial da Fundación.

Artigo 6

Os Estatutos da Fundación, comprenderán, ademais das condicións lícitas que nela se establezan, os seguintes extremos:

a) Denominación da Fundación.

b) O seu obxecto e finalidade fundacional.

c) Domicilio da Fundación e lugares nos que vaian radica-los seus establecementos ou delegacións.

d) As regras para a aplicación das rendas ó obxecto fundacional e para a determinación dos beneficiarios.

e) O órgano que teña ó seu cargo a representación e goberno da Fundación, con expresión do seu réxime, composición, regras para a designación e renovación dos seus membros, as súas atribucións e a forma de deliberar e adoptar acordos.

Artigo 7

1. A aportación do patrimonio fundacional débese realizar por cesión gratuíta entre vivos ou por sucesión por causa de morte, e pode consistir en bens e dereitos de calquera tipo.

2. A Fundación non pode constituírse sen unha dotación inicial, aínda que se exprese nos Estatutos o compromiso de dotación sucesiva periódica a cargo do fundador ou de terceiras persoas.

3. A dotación inicial suficiente para o cumprimento dos seus fins, poderase incrementar posteriormente polo fundador ou terceiras persoas.

4. Os modos e as cargas que graven os bens aportados non poden absorbe-lo seu valor. Tampouco poden significar uns gastos anuais que impidan o destino dunha parte das rendas ós fins fundacionais, agás que o Protectorado autorice a aportación atendendo ó interés da Fundación.

5. Á realización da finalidade fundacional débese destinar, cando menos, o oitenta por cento das rendas que obteña a Fundación e dos outros ingresos que non formen parte da dotación da Fundación.

Artigo 8

1. A Fundación entenderase validamente constituída como de interés galego desde o outorgamento da carta fundacional en escritura pública, sempre que, unha vez recoñecida pola Xunta de Galicia, se inscriba no Rexistro de Fundacións da mesma.⁽²⁾

2. A personalidade xurídica das Fundacións de interés galego nace desde a súa inscrición en tal Rexistro.

Artigo 9

O órgano de goberno dunha Fundación non inscrita pode, dentro das súas facultades, outorgar actos, adquirir dereitos e contraer obrigas, que consideren inaprazables, en nome e interés daquela, os cales entenderanse asumidos automaticamente pola Fundación ó se produci-la inscrición. En caso contrario, o patrimonio fundacional responderá das obrigas contraídas, e, no seu defecto, a responsabilidade recaerá solidariamente sobre as persoas que contrataran.

(2) Reprodúcese a versión orixinaria. O apartado 1 do artigo 8 foi modificado polo artigo primeiro da Lei 11/1991.

Artigo 10

As modificacións posteriores do contido dos Estatutos, os actos de fusión, agregación e extinción, e as sucesivas renovacións do órgano de goberno débense inscribir obrigatoriamente no Rexistro de Fundacións de interés galego da Xunta de Galicia, cos mesmos requisitos que a carta fundacional.

Artigo 11

1. A inscrición no Rexistro de Fundacións de interés galego só pode ser denegada se os documentos non se axustan ás disposicións desta Lei.

2. O Rexistro é público e as certificacións que expide dan fe do seu contido.

Título II

Goberno

Artigo 12

As Fundacións rexeranse polo órgano de goberno establecido polo fundador que ostentará a súa representación e abranguerá todas as facultades que sexan necesarias para a realización dos fins fundacionais.

Artigo 13

Agás que o fundador establece-se expresamente unha composición máis reducida para o órgano de goberno, este componse como mínimo de tres membros,

elixindo no seu seo, a non ser que outra cousa dispoñan os Estatutos, Presidente e Secretario.⁽³⁾

Artigo 14

1. Pode ser membro do órgano de goberno da Fundación quen teña plenitude da súa capacidade de obrar e non estea inhabilitado para o exercicio dun cargo público. Cando sexa membro nato unha persoa incapacitada, actuará no seu nome o seu representante legal.

2. As persoas xurídicas poden integrarse nos órganos de goberno da Fundación, designando a persoa natural que as represente.

3. Se os Estatutos non o prohiben, o órgano de goberno pode delegar-las súas facultades nun, ou máis dun, dos seus membros e nomear apoderados xerais ou especiais con funcións e responsabilidades mancomunadas ou solidarias. Non son delegables a aprobación das contas, a formulación de presupostos, a alleación e o gravame dos bens inmoables e dos valores mobiliarios non cotizados en Bolsa, nin calquera outro acto que precise a autorización ou aprobación do Protectorado.⁽⁴⁾

(3) Reprodúcese a versión orixinaria. O artigo 13 foi modificado polo artigo primeiro da Lei 11/1991.

(4) Reprodúcese a versión orixinaria. O artigo 14 foi modificado polo artigo primeiro da Lei 11/1991.

Artigo 15

1. Os lexítimos representantes das Fundacións poderán aceptar herdanzas, legados e donacións.

2. As herdanzas a favor dunha Fundación enténdense aceptadas sempre a beneficio de inventario.

3. As herdanzas e legados a favor dunha Fundación non poden ser repudiados, nin as donacións rexeitadas sen autorización previa e expresa do Protectorado.

4. Para a aceptación de legados e donacións con carga será necesaria, así mesmo, a autorización expresa do Protectorado.

Artigo 16

Os membros do órgano de goberno da Fundación están obrigados a:

1.— Cumprir e facer cumprir estrictamente os fins fundacionais, de acordo co disposto nos Estatutos da Fundación.

2.— Conserva-los bens e dereitos que integran o patrimonio da Fundación e manter plenamente a produtividade dos mesmos, segundo criterios financeiros e de acordo coas circunstancias económicas.

3.— Servi-lo cargo coa dilixencia dun administrador leal, segundo estableza a Lei e os Estatutos.

Artigo 17

1. Os membros dos órganos de goberno da Fundación son respon-

sables, fronte a ela, nos termos que establezan as leis. Quedará exento de responsabilidade quen se opuxese ó acordo determinante da mesma ou non participase na súa adopción.

2. A acción de responsabilidade exercerase ante os Tribunais pola mesma Fundación, polo Protectorado ou por quen estea lexitimado de acordo coas leis.

Artigo 18

As Fundacións a que se refire esta lei, están obrigadas, no cumprimento dos seus fins, a dar publicidade suficiente dos seus obxectivos e actividades.

Artigo 19

As cantidades que, excepcionalmente e con autorización do Protectorado, poida percibir unha Fundación dos seus beneficiarios non poderán exceder do custo real do servicio ou prestación, sen marxe comercial de ningunha clase.⁽⁵⁾

Artigo 20

1. Os bens inmoables da Fundación destinados con carácter permanente ó cumprimento directo da finalidade fundacional, só poderán ser alleados a título oneroso, nas condicións establecidas polo fundador ou nas que sinale o Protectorado para cada caso.

(5) Reprodúcese a versión orixinaria. O artigo 19 foi modificado polo artigo primeiro da Lei 11/1991.

2. Os demais bens e dereitos poderán ser alleados soamente para reinverte-lo precio noutros da mesma natureza se, o Protectorado, no prazo de tres meses a partir da comunicación do órgano de goberno, non se opuxer.

3. Non poderán gravarse bens da dotación ou consumir unha parte destes, sen autorización previa do Protectorado.

Artigo 21

1. A actividade contable das Fundacións debe axeitarse ás normas de contabilidade xeral española e ás esixencias da lexislación fiscal que, nun e outro caso, lles sexan aplicables. Os rexistros e comprobantes de contabilidade serán aqueles, que, de acordo co volume do seu patrimonio e a natureza das súas actividades, basten para garantiza-la veracidade dos datos contidos nos seus inventarios e presupostos.

2. Cada ano, o órgano de goberno da Fundación formulará un inventario-balance pechado ó 31 de decembro, que reflexe con claridade e exactitude a situación patrimonial da entidade naquela data, e unha Memoria das actividades realizadas durante o ano e da xestión económica do patrimonio, suficiente para coñecer e xustifica-lo cumprimento da finalidade fundacional e dos preceptos legais de aplicación. Así mesmo, practicará a liquidación do presuposto de ingresos e de gastos do ano anterior e formulará o correspondente

ó exercicio seguinte. O prazo para a elaboración destes documentos e para a súa presentación ó Protectorado, será de seis meses a contar desde a data do exercicio.⁽⁶⁾

Artigo 22

O Protectorado da Xunta de Galicia comprende as facultades necesarias para garantiza-lo cumprimento da vontade dos fundadores nos términos da presente Lei.

Corresponde, en particular, ó Protectorado:

a) Leva-lo Rexistro de Fundacións de interés galego.

b) Velar polo efectivo cumprimento dos fins de cada Fundación e a salvagarda do interés galego.

c) Verificar se os recursos económicos da Fundación foron aplicados ós fins fundacionais.

d) Promover e intervir nos procedementos de modificación, agregación, fusión ou extinción de Fundacións.

e) Promover ante os Tribunais a remoción dos membros do órgano de goberno da Fundación no caso de grave incumprimento das obrigas estatutarias ou disposicións da presente Lei.

Poderán tamén interesa-la suspensión previa dos mesmos durante o trámite ou procedemento.

(6) Reprodúcese a versión orixinaria. O artigo 21 foi modificado polo artigo primeiro da Lei 11/1991.

f) Asumir provisionalmente a xestión das actividades da Fundación cando o órgano de goberno fixese deixación das súas funcións ou se atopase suspendido nas mesmas por decisión xudicial.⁽⁷⁾

g) Promover e ser parte en toda clase de procedementos relacionados coa presente Lei.

h) Tramitar e resolve-los expedientes de autorización a que se refire esta Lei.

Artigo 23

Os acordos do Protectorado suxeitos a Dereito Administrativo serán recorribles en vía administrativa, e no seu caso, ante a Xurisdicción Contencioso-Administrativa.

Artigo 24

A extinción dunha Fundación ou a súa transformación por agregación ou fusión, procederá polas causas previstas na carta fundacional e nos supostos establecidos no artigo 39 do Código Civil, dándolles ós bens e dereitos o destino predeterminado nas devanditas disposicións.

Disposición adicional primeira

No prazo de seis meses a partir da entrada en vigor da presente

Lei, a Xunta de Galicia aprobará o Regulamento de organización e funcionamento do Protectorado das Fundacións.

Disposición adicional segunda

Constituído o Protectorado, este asumirá as funcións que na actualidade realiza a Administración do Estado sobre as Fundacións sometidas ó réxime da presente Lei.

(8)

Disposición transitoria primeira

No término de dous anos, as Fundacións constituídas con anterioridade e suxeitas a esta Lei, deberán adapta-los seus Estatutos ós preceptos da mesma e presentalos no Rexistro de Fundacións da Comunidade.

Disposición transitoria segunda

O incumprimento da obriga precitada, determinará a suspensión da actividade da Fundación, e a esixencia de responsabilidade ós patróns.

Santiago de Compostela, 22 de xuño de 1983

Gerardo Fernández Albor
Presidente

(7) Reprodúcese a versión orixinaria. A letra f) do artigo 22 foi modificada polo artigo primeiro da Lei 11/1991.

(8) Pola Lei 11/1991 fóronlle engadidas a esta lei as disposicións adicionais terceira e cuarta.